

అమృతం వ్రతి దినము పకటింపబడును.

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ జూన్ నెల 12-వ తేది మంగళవారము

No. 62

నంపుటము ౧౦

ఈ పత్రిక ద్వారా నామ సంవత్సరము, అధిక శ్మశ్వమాస బహుళ కృత్తిదశమి ౧౩.

సంచిక ౬౨

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

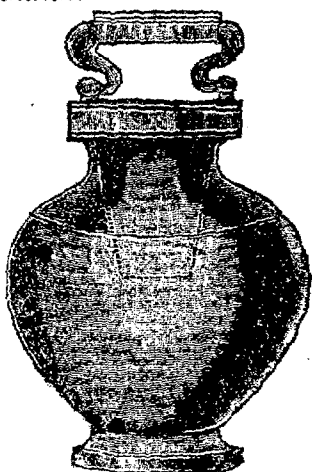
అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

మనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశ్మశ్వమాది నిగల మాయమౌతుగాను. పగులు మండులవలన మోసముగలుగను. మంచభాషచీటిని చూచి కొనిన మోసముగలుగుదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసింది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

వివాహములు, జరుగునప్పుడు (1)
మములను జ్వరియం దుంచుకొనుడు.

చొక్కపు వెండిచే తయారుచేయబడిన రైలుకూకాలు 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ
1842 నగలక రత్నాలు, 25, చైనాబజారులోడు మృతాను.

EVERYTHING for Aerated Water Manufacturers.

విరియే శుద్ధి వాటాను
తయారు చేయునట్టి వారికి అవసరమైన వస్తువు లన్నిటికిని
ఈ దిగువ చిరువామాకు వ్రాయవలెను.

Write to: Agent, Messrs. Barnett & Foster, VIZAGAPATAM.

ప్రతి స్త్రీమైన బందరు మూమిడిపండ్లు

జవాబీకు, ఇమామకదంకు, కాబాతుపండు బహారా
సన్న భరణకారము కష్టములేమియును. కలయువాడు ఆ
బ్యాంకులో అర్హుడు పంపవలెను.

చే. వెం. నరసింహారావు ఖాదీనిలయము.

(775)

మలయచందనము

గనేరియా అను గుర్రోగమునకు తరారము

ఇట్లు చేత. విచారితో మరి చేత
ఎటువై, తెలుపు, పచ్చ, అను చూడు
విధముల నెగ రోగమును చూడు
పూటలలో చూస్తుకు. స్త్రీల కడుచ
త్యావలకు కూడ ఇది రోగమును,
(1261) వర్షి 11 నెం 2-4-0

గుంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం (గోవావజిల్లా.)

వ తాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇది మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. కాం
బాలములో కాని విడిగాగాని 1-3 మృతలు పుచ్చుకొని
అవండముగా నుండుటలేగాక, అశ్మము, వాయువు, జలుబు
జ్వరము, క్షుణ్ణతము, దీర్ఘ, అబ్బుపము, కలరా, శ్మే
దివస్యములు, వీటిరోగములు, పుండ్రోష్మలు, మెంతులకు
అశ్మవిధములకు వ్యాధుల కిది వ్యవాయోధమునలె పనిచేయును.
శలకాలికి వీసాలు విక్రయ మగుచున్నది. (8851)-3
200 మాత్రలసీసా 1-3 రు 0-4-0; ద్విజా వీసాలు మ. 2-4-0
జి. సి. పార్టీ ఎన్నిటికై వాడు 0-6-0.
జి. సి. ప. అంకులో. ఆయుర్వేదమునకు, మెంతులకు వ్యాధులకు.

వెలస్వల్పము! విలమధికము!!

మోహిని తైలము

1 నుండును కల వీసా 1-3 అంబాలు 0-12-0 మాత్రము.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

హిందీ-తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్పుకొనుటకు

వీలయిన నులభ శయిలిని వ్రాయబడినది

కపాలి ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,

నెం. 7 రేణు శెట్టివీధి, మదరాసు.

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం అగస్టు నెల 1-వ తేది

తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినవి.

The Zandu Pharmace-

utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పుటి కాలము ననుసరించి విక్రీయి

నమ్మకముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును

ఆయుర్వేద రోగములను తయారు చేయు

చున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు

ర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో మిగిలిన

కరకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాము.

వై కనిన విలాసమునకు వ్రాసిన శో

ధరల పట్టి పంపబడును.

జొండూ పర్వ స్వామి కల్

వరుక్క

ఆయుర్వేద రోగముల వేయవారు

(888) బొంబాయి నెం 13.

వి ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ కుడింగ కంపెనీ,

రోడ్ విజయం: రోడ్.

వికాభివృద్ధిని, జూన్ 7 న తీసి

నేను (వానిని) పొందుటలో దొడ్డు బాగుడు మున్నగును లే!
 జే! నేను (వానిని) కాపురమునున్ను నిరూపింపబడెను పుష్పము
 నేను (వానిని) లేను, రుద్ది ముండును, సంకరరుద్ది బాంబులగార్డును
 నేను నిరూపింపబడెను నేను బాంబులగార్డును నిరూపింపబడెను

మామిడి భావయ్య:—నేను కలపంపేట గ్రామమునకును, ఇది కృష్ణానదీతీరమున నాల్గుమైళ్లదూరములో నున్నది. కిరూరివాడ (11 కే) పేట కొట్టుకును బుధవారమునాడు 50 మంది పోతూయండగా చూచితిని. అందులో 1 ముద్దానూని చూచితిని, మరి రెండుమూడు చింతలపూడి రేవునకు కొట్టికరవకాక మరల నకనాడు వడ్డికట్టును వేళ్ళకు చూచితిని. అప్పుడు తానాగారు “నేను నాగునులో క్యాంపులేస్తాను. కరధన్న పాలెములో వున్న దొరలతో కన్వేలూనుంటే యెద్దమునకు నీవు పోయిరట్టువలసి కాకిలో” చెప్పుచున్నాడు. నేను దొరల కొరకు కట్టుకొని వెళ్లుతూమున్న పొలము గంటంతరే పిడి కొని తొలికేనును. ఈసంగతి రాజాగారు యెద్దమునకు కన్వేలూని

(కాదు:—) పుష్కలములు కలిగినవాడు గ్రామము
 లో ఈ పుష్కలమును విక్రయించి, పట్టణమునకు వెళ్ళి, తన వాడి
 గ్రామములకు తన వాడి పుష్కలమును తీసి, మరొక

విక్టోరియాజీవో మెలాపూరు, పందరవేల

నిర్మాణ కార్యక్రమము

(గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు)

హాజర ప్రపంచము దెబ్బలు, బాంకింగు (నిధులదానా వ్యాపారము చేయుట) కార్యమై యున్నది. నిధుల శాస్త్రమును కలుగులాభమును సర్వవన విధియును. భవనము కట్టగా నుచున్నట్లు; దీక్షితులగా నుండుట; పాండిత్య పుష్టత తెచ్చుకొనుటకు వీర్లు కలిగియుండుట; బీసాదులు మిగిలిన ప్రభుత్వమును తేనెముగా వాడుకొనుట; తర్జనము సభివృద్ధి గావించుట; ప్రభుత్వములకు యుక్తులు దొరుకుట; మొదలగువిధి పెట్టుకొనుట. ఈ బాంకులవలన, బాంధి కాగలవన నలువది అయితముగా కలుగుచున్నది. పరిశ్రమలకు కృత్రిమములకు సాయమును. ఈ బాంకులలో భాగములకు తాము ఇతరత్రా పొందలేంతలాభము కలుగుచున్నది.

మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా, బ్యాంకులు మూడు కలిసి, ఇండియాలో బ్యాంకు ఏర్పడెను. అన్ని ఖర్చులు పోషింపబడెదబ్యాంకు భాగస్వాములకు నూటికి ఏడాదికి ౧౨, ౧౨, ౧౨ చొప్పున లాభములంది యుచున్నది. అనగా నెల ౧౨ ౧౦౦కి ౧౨-౦ చొప్పున డివిడెంట్లు పుడును. అదియును గాక, అనేకవందలవందల శేక్సములులకు ౧౦౦ మొదలు ౧౦౦౦౦ వరకు వీరి యులిచ్చుచు న్నారు. ఇతర ప్రభుత్వ శాసనములను సహించు దానికంటె, మిక్కిలిమిక్కిలి తక్కువ విద్యావ్యర్థులకు తక్కువైనను లభ్యమగుచున్నది. నేల మంది భారతీయులకును సహజమైన తేతనము లాపించుచు న్నారు. పరిశ్రమలో నిమగ్నం లేకుండ గొల్లపూడి తేతనము ఏలేట అభివృద్ధి, విద్యాభ్యాస, సామ్రాజ్యము లగుచున్నది. ఈ కలిసిక ప్రాధమ్యము మూడు బ్యాంకులు, నూటికి ౨౨ వరకు లాభము చూపించెను.

స్వరాజ్యోదయమున నొక కేంద్రబ్యాంకు స్థాపించుట ముఖ్యముగా కనబడుచున్నది దానికి ఆభిలషారతి గాంధీ బాంకు లేక ఇతరులదాంతు, లేక స్వరాజ్య బాంకు అను పేరు తిరియు న్నది. దానికి మూలధనము ఇండియాలో బాంకుకు బోలె గొట్టుకొనిన చాలెను. మొదట ఉండిన మరలలాభము. జిల్లా కోర్టులైనా కాఖలు. దేశము ఉద్యోగులందఱు భారతీయులుగా నుండలేదు. ఇట్టి బాంకును స్థాపించుట కాంగ్లేయులకును కలకు దిష్టమగుచున్నది. వీరముగూడ పాల్గొంటుట వీలుగా భాగమున కొక్కవారికి ౧౦ గూపాక్షలు చొప్పున నుండవలెను. మూడవది. పాత్రికాసాక్షిలు, వైశ్య భిక్షాదులును అభిమానులు. ఇండియాలో బాంకులను, ఇతర బాంకులలోను దామరొప్పు కొట్టించి రూపాయలలో ౨౫ కొట్టు పాస్టాక్షను నేరింగు బాంకులను మూడు ౨౫ కొట్టు అంకగానున్న కొంత అయినను; స్వయం బ్యాంకులలోనికి లాభమవును. అన్ని రకములైన బాంకింగు పనులు జరుపును, ప్రత్తి, దూది, నూలు, ఇతరుల ప్రత్యేక కనకుల కల్పించవచ్చును. మనము ఇతర పరిశ్రమలకు కొంతసాయము చేయవచ్చును.

ఇట్టి ఏర్పాటు చేయునంతకుముందు, రాష్ట్ర దామాషా ప్రకారము ప్రతిరాష్ట్రమున కొన్ని చిన్న బ్యాంకులు స్థాపించుట చేత కలిగిన వర్తకులకు స్వరాజ్యోదయములో పాల్గొంటు చేత ఇండియాలో బాంకు ఉద్యోగులు కలిగించుటకు వీలయినది అదిని గుర్తించవచ్చును. మనము ఉద్యోగులలో నేర జేయుచున్న కొందరికి జీసాపాక్షలు కల్పించవచ్చును. అది యెనుగాక, కన్యలారముల భాగస్వాములు ఇష్టముమీద నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగించుటకు వినియోగించవచ్చును. బాంకింగు చిరదిగ్ధ, పంచమాభివృద్ధి అప్పుకొనివారిని, ఇతరులను సహజమున విషేషముగా నున్న గాంధీ సర్వజనములకు లెక విషయములకు సహాయమును సాంకేతికము కలుగుచున్నది. స్వరాజ్యోదయము స్వయంకాలము లో గాక కొన్ని సంవత్సరములమీద కొనసాగలసిన దగుట చేత ను, నిర్మాణకార్యక్రమము స్వరాజ్యోదయవాసంతోరము నుండ కనబడుచు కాక పోవుచున్నది. ఇట్టి స్త్రీవాదమును గృహించుట ప్రేమగా యును. ఇట్లును భాగస్వాములకు వచ్చు లాభముల నుత్తేజము నగర్భములేదు. ఉభయత్రా నష్టము లేకుండ వర్ధమవును.

ఈ వీర్లు కలిగినను లేదన్నను నుండ, బాంకింగు కృత్రిమము టూకెట్టును. ఇట్లా కేంద్రబ్యాంకులను కట్ట ప్రభాభిమానులను ఖచ్చిము. "స్వదేశి"గా భారతీయుల కేమైన బాంకింగును నడిపియున్నది. నాడుకుట వీరిని యోజించుట గాక, ప్రభుత్వ తోడ్పడుచుగాక, ధైర్యమును పొందుచుగాక.

రైతుల సభ

ఇ రి గే వ క వి ల్లు

వైశిష్టి క్షో ర క తేది ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రపంచము బడి బాలురు నేను వదిలితిని. 27 మేయు లేదిని రామచంద్ర పురము తాలూకా యిలాహా అజమారు గ్రామమున జరిగిన ర యితుల సభలో ఇరిగేవక విల్లును గురించి శ్రీమంశేటి శే వగిరిరావు వంతులుగారు చెప్పిన దానిని నే నామోదించిట్లు మీ స్వకీతిని విశేషమును ప్రాయములవలన సభానిర్వాహకులకు ను నానును నూడె సమానమున వసకృతి నాకిదు గావించెను. ఆ ట్లుందు ప్రాయముల పోగటాము.

12 మేయు లేదిని రామచంద్రపురమున యగ్గిళ్ళాటి వ్తయంజనీను జరిపిన రయితుల సభాసంతోషము ఇరిగేవక వి ల్లులోని లోపములను తెలియజేసి అలమారు డివిజన్ గ్రామ ముల రయితులు ఆలమారు నండు సమావేశు లగుటకు నిశ్చయించిరి. ఆ సమావేశమునందు నేను సభావ్యవహారము గురించి కో రి. రాబోవు కాసిన నిర్వాహ సభ యెన్నికల పోట్లకొరకు తిరుగుచున్న శ్రీ య ర శే టి శే వ గి రి రావు వంతులు గారు కూడ ఆ ల మూ రు స భ త వచ్చుట కిట్టింపెను. సత్యభివరసెలలో ఇరిగేవక విల్లు ప్రతేక పెట్టుబడివచ్చుదు కవుల్యులలో హాజరున్నట్టియు, గోదావరి జిల్లా రయితులకరివిధి యెట్టియు శ్రీశంతులవా రానాడు ఆలమారు సభయందు వేంచేయుండుటకులన విల్లును గురించి వారు యందు మాట్లాడుట యుదితని యగ్రాసకాధిపతిగాక కల పోసి కంతులుగారి కొరగా విల్లులోనున్న లోపముల నొక దానినైన తెలువక, జన్మిదుపక్షమువారి చర్యలను, విల్లును నెలెత్తు కమిటికి కంజనీయుని యశాదిత్యమును గురించి వారు వ్యాసించిరి. వీర్లును నేను లేది విల్లు నామూల్యము నా దెలిసివరకు ఖండించుదు మాట్లాడితిని. జమీందారులకు ఈ శాందారులకు జమీందారి సన్నమె టు రయితులకు సమానముగ నీటిలు ఉన్నకీరిని బాధుపేయ కుదును దీనిలో ననేక సవరణలు కావలసియున్నవనియు నేను తెల్పితిని. ఆ విల్లు ఉన్న కట్టున నెలెత్తు కమిటిని కంతులకు కిరియుండ పోవుటచేత నే, మొదల రామచంద్రరావు వంతులుగారు ఆ సందర్భ కృష్ణ గావుగానూ, చింతలపాటి కృష్ణరాజుగారు ప్రభుత్వము దీనివారంధకయం దే యగ్రకాక్షి కామట కిట్టింపవలసి నేక చెప్పితిని. కృష్ణ చా సోర్యముకొరకు అనుకూలనిబంధనలు కల ఇరిగేవక విల్లును నుడు గాకలసియున్నమాట నిజము. అట్టివానికొరకు మనము ప్రయత్నింపవలయును.

ఈ సందర్భ ఇరిగేవక విల్లును విమర్శించుచు కాకినాడ నుండి యొక భూస్వామి మీ క్రితకయంతు క్రాటింపిన వ్యాస ములలోని యంశములకే నేను నా ఆలమారు ఉపసభ్యులను నందును చెప్పియుంటిని. తన జమీందారు మిత్రుల మొరొటా వియ్యె పాటింపక రయితు తేమముకొరకే తాము కవుల్యులలో ఇరిగేవక విల్లును కల సమ్యుతిని తెలుపును నొంతకపు కమిటువారితో కలిసి పోలు నిర్వృతి మని పంతులుగారు చెప్పి యున్నను, గోదావరిజిల్లా రయితుల ప్రతినిధియై తమయెనుట నాది:జన సభలోనున్న పంతులుగారు కాసనసభయందును ఆవ్యనిధముగను పాటునడి ఆలమారును విల్లును కిరియూ చేయించి తన కృష్ణకమ పాత్రులుకందెని కొరులకు మూగ, దేనికి కాశ్యరప్పనై యున్న నేను ఉపసభ్యునిచితితో అట్టి జిల్లా సంభుతావారు అలమారుకు విజ్ఞాపనమును సీద్ధముచేసి వొర తనమువారికి వంతులను సభనా లేకగిరిముగ తిక్కానియట కలననే నేను పంతులువారు చెప్పినదానిని ఆమోదించితి నని ప్రాయముల కేటల మనంధకము.

కాకినాడ } జగ్గిరాల వేంకట సూర్యప్రకాశరావు 9-6-23,

అల్లూరు శ్రీకృష్ణవిహార సభవారు

ఏలూరు గ్రామమున మోతేవారి హాలులో ఈనెల 14-6-23 తేది గురువారంరాత్రి

భక్తిరస ప్రధానముగు రామదాసు నాటకమును

ప్రదర్శించెదరు.

అందు క్రిత్యులెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు వీరు వేష మును ధరింతురు.

రమణారెడ్డి, బి. ఏ. బి. ఎల్.

కర్ణకర్ణి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూను 12-వ తేది మంగళవారము

Table with market prices for various goods like rice, oil, and other commodities. Columns include item names and prices in different units.

ప్రకటన 797

కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా తాడేక కావుస్తుడు తిరుమల కామన్నగారి కుమారుడు స్వామి యందుకల్లు కల బజారు తెలియజేయన జేయుగా:

నా రెండవ కుమారుడు అబ్బులు అనే కామేశ్వరరావు కు యస్సడే మయినరు జన్మించి. అతనికి వెండితెయ్యింది. భార్య కాపురము చేస్తున్నది. అయినప్పటికి దుస్సహవాసముకల్లు ఇంటి కడ క్రమంగా వుండటండా అల్లరిగా తిరుగుట వలె పిరియతక భీమవరం కయిరా లిస్టి గ్రామములలో అబ్బులు కయిరా చేసి నా ఆజ్ఞలోలేకుండా సంచరించుచున్నాడు. యెరకుగాని యేవిధయందు అబ్బున్న యిక్కటాడదు. నాకర్తవ్యము యాత్తు చర్యిరానున్న నాసార్దికపు లిస్టి అబ్బున్నది కనుక నడ రు అస్తిలో నా కుమారుడు అబ్బులు అనే కామేశ్వరరావుకు యెంతమాత్రం గాన పాత్రులేదు కనుక అతనిల్లు యెట్టిక గిత ములుగాని పురిమముగాని యెరకు ప్రాయముచున్నను అవి చెల్లకన్న అందుకు నేనుగాని నా అస్తిగాని యే:భముగాను బయండుకాదనిన్ని యిందుమూలముగా అందరిని హెచ్చరించడ మయినది.

తాడేక } తిరుమలస్వామి. 6-6-23

విశాఖా:—విశ్వానాథ శ్రీ గాథి అధ్యక్షులు
 పాఠశాల, విశాఖ.

ఎవరు గందరగోళము చేసిరి?

మాళవ్య సమాధాన ప్రయత్నములు-
సంపూర్ణ వివరములు

మహాత్ముని కార్యదర్శియగు కృష్ణదాసుగారి
ప్రకటన

[క్రియత చిత్రరంగవహుగారు మద్రాసును దువస్య సింహుడు తేజస్వి యువరాజు కలకత్తాకు వచ్చు సమయమున కందీత మాళవ్యగారు సమాధాన మొనర్చు గావించిన ప్రయత్నముల వివరములు ప్రస్తావించి యుండిరి. ఇందులకు సంబంధించిన వివరములను తెలుపుచు గాంధీమహాత్ముని కార్యదర్శియగు కృష్ణదాసుగారు కృష్ణమండలచక్రవర్తిగారి కొకకేఖవాసిని. అతనిను సంపూర్ణముగా ఈదిగు ప్రకటించుచున్నాము.]

శ్రీయుత కృష్ణమనుందరిచక్రవర్తిగారికి

ఆర్యా,

కృష్ణయవరాజుగారు కలకత్తాకు వచ్చుటకు పూర్వము, సమాధానము వివరించు ప్రభుత్వమువారు సి. ఆర్. దాసుగారి కడచేసిన మరతులనుబట్టి దాసుగారు మద్రాసును దువస్యసిందిరి. ఈదాసుగారు సమగల మే 21 వ తేది స్వ రాజ్యవర్తియగు మీకు నాకు పంపించుట కెంతయో కృతజ్ఞుడను. ఈవిషయము నాకు తెలిసిన వివరములను తెలుపవలయునని మీకు కోరినాను.

చెన్నై ప్రతిభయందు దువస్యసింహుడు దాసుగారి కిట్లు చెప్పిరి.

"నేను నాయకుడుగనుండి అనేకులను కారాగృహము నకు తీసికొనిపోతిని. కంగరాష్ట్రమున నేనే ఈవిషయమును ప్రాకటించితిని. నాకుమారుని మొదట కారాగృహమున కంటిని. పిమ్మట కారాగృహ కడపటనేను కారాగృహము చేరితిని. ప్రజలయందు గొప్ప ప్రభావము కలుగునని నేనెట్లు నమ్మితిని. ప్రజలు ప్రకటించిన ప్రభుత్వమున కి అపారముగ నుండెనని నాకు తెలియెను. ఇట్టిగొప్ప శక్తిని బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు లుంఘించుట రసికాద నాకు తెలియెను. నిజముగ నిర్వహించుట (బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు లొంగిపోయిరి. అసంధ్యసమయమున మీరు గందరగోళము చేసిరి, రివ్యూవారిత్రిక్లిరి. ఆ ఆ కార్యమును సుద్దినియొగ మొనర్చు మీరు రాటుమే కరణ్యమనియు నూలుకడ ముందువలయు ననియు ఇప్పుడు ప్రజలకు బోధించుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారు మీరు లొంగిరి. వారు సమాధానపు మరతుల నాకు తెలియపరచిరి. నేను కారాగృహమునందుంటుంటే ఈ మరతులకు కేంద్రస్థానమున కంటిని. నేనే అప్పుడు కారాగృహమునందుండక బోయినచో ఈ మరతులకు జేయు అంగీకరించు నట్లుచేసియుండెడివాడను. అప్పు దామరతులను అంగీకరించి యుండిన నేను పరిస్థితులు ఏర్పడియుండెడివి."

సమాధానప్రయత్నములు జరుగునపుడు నేను సుబర్వతి ఆశ్రమమునందు మహాత్ముని కార్యదర్శిగ నేతయేయించుటని. వారికి పంతులుజాబులు కంటివార్తలు నేను మొదట యాచించుండెడివాడను. ఇట్టి పరిస్థితులలో నేను మహాత్మునికి కంపడినలేఖలను గాని కంటివార్తలను ప్రకటించుట యుక్తము కాదు. కాని జేతంధుదాసుగారి ఉపన్యాసమునకు మహాత్ముని కట్ల మామజుకొంచును కృపించుచుంటుంటే, మహాత్ముడు కారాగృహమునం దుండుటవల్ల వివరము లన్నియు తెలుపుట కార్యమని నమ్ముచున్నాము.

ఉపోద్ఘాతము

అప్పటిపరిస్థితుల వివరములు కొంచము వ్రాయుట ఆవసరము. రీడింగు ప్రభుత్వగారి పక్షమున పండిత మాళవ్యగారు సమాధానమునుదర్చు ప్రయత్నించుచుండిరి. యువరాజు బహిష్కరణ ప్రయత్నములను నిలుపువలయుమై పీఠికయొ పాటుపడిరి. యువరాజుగారు ఇండియాకురాకముననే రీడింగు ప్రభుత్వగారు కందీత మాళవ్యగారు ఏదోరహస్యముగ మాట్లాడుకొనిరి. 1921 సంవత్సరం ఆగ్టోబరు 22-వ తేదిన మాళవ్యగారు సుబర్వతి ఆశ్రమమునకువచ్చి మహాత్ముని నందర్పించి రహస్యముగ మాట్లాడెను. యువరాజు పర్యటన సందర్భమున సమాధానము ముదర్చు మాళవ్యగారు ప్రయత్నించిరి. నా కీవిషయము వివరము తెలియ తెలియపుగాని మహాత్ముని సమాధానమునే యందుకాడ నగుటచే మాలవ్యగారి ప్రయత్నములు వ్యర్థములయ్యెనని నిశ్చయమైతిని. కావున ఈసమాధాన ప్రభుత్వముల రీడింగు ప్రభుత్వగారు మాలవ్యగారి ద్వారా మొదట మహాత్మునికే తెలిపిరి.

నవంబరు నెల 17 వ తేది యువరాజుగారు బొంబాయి చేరుట వార్తలు అల్లరులు ఈ వివరములన్నియు అందరికీ తెలియెను.

రాయబారము

1921 సంవత్సరము డిసెంబరు 18 వ తేదిన మండిరమాళవ్యగారు కాలిఫోర్నియానుండి కలకత్తాకు వచ్చెను. కాదుటే లిలు సమావేశము జరుపవలయునని కోరుటకు 7 మంది రాయబారులు డిసెంబరు నెల 21 వ తేదిన రాజ్యపరిషత్తు కలకత్తాలో సుదర్పించెదననియు అందులకు తాను కలకత్తాకు పోవుచుండెననియు వివరములు తెలుపుటకు జమ్నాదాసు వ్యవస్థాపకాధ్యక్షుగార్లు సుబర్వతికి వచ్చెదననియు మాళవ్యగారు మహాత్మునికి కంటివార్త పంపిరి. ప్రభుత్వమువారు కాదుటే లిలు సమావేశమున కంగీకరించి నిర్బంధితుల నందరను జుడువలచేసిరి కాదుటే లిలు సమావేశము యుగియు వరకు యువరాజు బహిష్కరణోద్యమము కానిస్కేల్లంపున ప్రయత్నములను మహాత్ముడు ఆపువల యువలయుననియు 24వ తేది జాటికి యువరాజు కలకత్తాచేరుదురనియు అందులకు కృష్ణాశ్రమ ప్రభుత్వ మివ్వవలయుననియు మాళవ్యగారు కోరిరి. ఈ ప్రయత్నముల కన్నిటికి కలకత్తా వార్తలును ప్రభుత్వమున నిలుపుట అవసరమని మాళవ్యగారు వాదించిరి. కాదుటే లిలు సమావేశము జరుగగల తేది నిర్ణయించబడలేదు. ఈ సమావేశమునకు ప్రభుత్వమువారు రెవరెవరిని ఆహ్వానించెదరో వివరములు తెలుపబడలేదు. కడకు విడుదలచేయబడు నిర్బంధితులలో కూడ సుప్రముగ తెలుపబడలేదు. క్రిమినలు లా ఆమెండు మొలు ఆప్టు అనునంది నిర్బంధించబడిన సి. ఆర్. దాసు అబ్దుల కలాం అజమలంబివారి కాక ఫర్వాలేదేమి, కరాచియందు కేషింబడిన ఫ్రెడిక్ హుడ విడుదలచేయ బడుటచో తేజోవ్రాత విషయము తెలుపబడలేదు. మహాత్మునికి మాళవ్యగారు కంటివార్తపంపి కలకత్తాలో సి. ఆర్. దాసు అబ్దులలాం అనానుగార్తోకూడ కలసి ఈవిషయము మాట్లాడిరి. ప్రభుత్వమువారు కాదుటే లిలు సమావేశమునకు అంగీకరించి క్రిమినలు లా ఆమెండు మొలు ఆప్టు కైటిలను విడుదలచేసిన వార్తల నిలుపవచ్చునని దాసుగారుమవులానా అజమలం అభిప్రాయపడిరి ఇట్లే కలహియ్యుచు వీరు మహాత్మునకు కంటివార్తపంపిరి. ఇందుకు మహాత్ముడు మంపె ప్రత్యుత్తరము నాకెప్పటికీ నిదర్శనముగ నున్నది. ఏదోఎప్పుడో కాదుటే లిలు సమావేశము జరుగగలదని మాళవ్యగారు చెప్పినంత నే చాలదనియు, సమావేశము జరుగు తేది అందులకు ఆహ్వానించబడుసభ్యులు మాన్యును వివరములన్నియు నుండుగ నిర్ణయంప బడవలయుననియు కరాచి ఫర్వాలేదేమిందకు విడుదల కావలయుననియు, ఈమరతులకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించినవార్తలు ఆపవచ్చునని మహాత్ముడు సుప్రముగ ప్రత్యుత్తర మంపెను. కరాచి ఫర్వాలేదేమి విడుదలచేయవలయునను మరతులదాసుగారు మాళవ్యగారు అంగీకరించలేదు. ఈమరతుల తీసివేయవలయునని మహాత్మునిబ్రతిమాలుచు మాళవ్యగారు కంటివార్త పంపిరి కాని మహాత్ముడు ఎంత మాత్రము లొంగలేదు.

దాసుగారు - మహాత్ముడు

కాదుటే లిలు సమావేశము జరుగునను సాధారణవాగ్దానము ఆధారముగ గైకొని చార్టరును నిలుపుటకు మహాత్ముడెంతమాత్రము అంగీకరించలేదు. ఈ వాగ్దానమువల్ల గొప్పలాభములు కలుగునని దాసుగారు నమ్మిరి. మరియొక విషయము కరాచి కైటిలను ఫర్వాలేదేమి విడుదల కావలయునను వరకు వై మహాత్ముడు అధికమగు కట్టుదలతో నుండెను. ఈమరతులవిషయము కట్టుదల నహించుట అవసరమని దాసుగారు మరికొందరు అభిప్రాయపడిరి. ముఖ్యమగు ఈ రెండు విషయములందును మహాత్ముడు కట్టుదలపాించియుండుటచే సమాధానప్రయత్నము లంతమొనెను.

ఎవరు గందరగోళము చేసిరి

గర్వహితులను ప్రభుత్వమువారు మనకు లొంగిరి దాసుగారు చెన్నై ప్రతిభయందు దువస్యసింహుడు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు లొంగి సమాధానమునకు రావేదని నేను చెప్పుచున్నాను. కడకు అవకాశమును పరిశీలించుటకు కాంగ్రెసు నాయకులను లొంగ తీసికొనవలయునని ప్రభుత్వమువారు పన్నాము. యువరాజుగారి కర్మలను విషయవంతుగ గానాగననియు, యువరాజుకు భారతదేశమునందు గొప్ప స్వాతంత్ర్యమివ్వవలెననియు ప్రపంచమునకు అందుముఖ్యముగ ఇంగ్లాండు వాస్తవ్యులకు వెలుపవలయునని ప్రభుత్వమువారు తన్నాపాతకుచుండిరి. అందుచే నా రీపత్తు చేసిరి. ప్రభుత్వమువారు ఇతర

నాయకుల నందరిని మోసపుచ్చు గలిగిరి కాని మహాత్ముని కండక్షణ గంతకట్టుటకు వారిచేర కాకపోయెను. గందరగోళ మొనర్చినవారు ఇతర నాయకులు. ఈసందర్భమున భారతదేశపు గౌరవము ప్రతిష్ఠ కాపాడినది గాంధీ మహాత్ముడు. దాసు గారే కాక గృహమునం దుండకుండిన వారెవరైన యుండెడివారు. మాళవ్యగారి మరతులను అంగీకరించి రేకనాయకులకు అపకీర్తి తెచ్చియుండెడివారు. ప్రభుత్వమువారు మాళవ్యగారిద్వారా తెలిసిన మరతులు ప్రభుత్వమువారిని బంధించు మరతులుగావు. మాళవ్యులు అంతమొందిండుటకు ప్రభుత్వమువారు ఎత్తుచేసిరి. వార్తలంతక మొందిన ప్రభుత్వమువారు ఈ మరతుల వెంటమాత్రము నరకు చేసియుండరు. "ఈ మరతులు నాకు పంపబడెను. నేను కారాగృహము నందుండుట చే కేంద్రస్థానమున కంటిని" అని సి. ఆర్. దాసుగారు చెప్పిరి. మొదట ఈ మరతులు మహాత్మునకు తెలుపబడె ననియు మాళవ్యగారు సి. ఆర్. దాసుగారి అభిప్రాయము మాత్రము తెలిసికొని రనియు, గాంధీగారు ఈమరతులు నిరాకరిండుటచే దాసుగారిని ప్రాత్యహవించి వారిచే మహాత్మునకు మరతుల సంగీకరింక కలయునని మాళవ్యగారు కంటివార్త పంపించెననియు ఈదిగు ప్రకటించబడిన కంటివార్తవల్ల సుప్రముగను మహాత్ముగారు తెలిసిన మరతులకు మహాత్ముడు నిరాకరించెను. అబ్దులలాం అజమ దాసుగారు అంగీకరించిరి. భారతీయుల ఆర్థికగౌరవమునకు, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠకును అనుగుణ్యములైన మరతుల ఇదిగో కాదుటే లిలు సమావేశము వల్ల ఏదో గొప్పలాభము కలుగునను నీచి ప్రయత్ని. సి. ఆర్. దాసుగారు తానులాడుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారిని ఏవిధమున నైనను బంధించిన మరతులనుచూచి సి. ఆర్. దాసుగారు మోసపోవుట ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది (సశేషము.)

ప్రకటన

802

ఈ క్రిందికంపెనీలలో షేర్లు విక్రయించదలచి యున్నాను. కొనదలచినవారు యీ క్రింది చిరునామాకు తెండర్లు పంపినయెడల మోచ్చు తెండరు అంగీకరింపబడును. షేర్ల ట్రాన్సుఫరు ఫీజు కొను వారే భరించవలెను.

శ్రీకృష్ణ కాలన్ ప్రెస్ కంపెనీ లిమిటెడ్, గుంటూరులో ఒక్కొక్క షేరు రూ 25/- లు వంతున కిమ్మతుగల షేర్లు—అయిదు గి
రూ 25/- లు ధూర్తిగా కల్పించబడినవి.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మెసిలిమిటెడ్, మద్రాసులో షేర్లు గి
యీ షేర్ల క్రింద రూ 32 1/2 చల్లించబడి యింకా ఖరీదుక్రింద రూ 12 1/2-లు చల్లించవలసి యున్నది. దీవిడెండుకూడా కంపెనీలో నిల్వ యున్నది—(ఒక్కొక్క షేరు రూ 10/-లు) విశాఖకట్టుం కమర్షియల్ మెనింగ్ సింజీ కేట్ లిమిటెడ్, విశాఖకట్టుంలో షేర్లు ఒక్కొక్క షేరు రూ 20/-లు కిమ్మతుగలవి గి
రూ 20/-లు ధూర్తిగా కల్పించబడినవి.
యిండస్ట్రియల్ & యెక్స్ పోజ్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్, బొంబాయిలో ఒక్కొక్క షేరు కదిరూపాయల కిమ్మతుగల షేర్లు గి
యీ షేర్ల క్రింద రూ 25/-లు మాత్రమే చల్లించబడియున్నవి. నేషనల్ స్పిన్నింగ్, వీవింగ్ అండ్ హోవైరిమిల్సు లిమిటెడ్, బొంబాయిలో ఒక్కొక్క షేరు రూ 25/-లు కిమ్మతుగల షేర్లు గి
బీటిక్రింద రూ 10/-లు మాత్రమే చల్లించబడియున్నవి. యీ షేర్లు కొనువారే యింకా వాటిక్రింద చల్లించవలసినసొమ్ము కంపెనీలకు చల్లించవలసి యుండును.

30-12-23 లోగా డెండర్లు అందవల యును. తెండరు అంగీకరింపబడగానే సొమ్ము చల్లించి షేర్లు ట్రాన్సుఫరు చేయించుకొనవలయు ను వివరములు తెలుసుకొనగోరువారు వ్రాయ వచ్చును.
గుంటూరు } మద్ది రాధాకృష్ణయ్య
25-12-23

వంశాన్ని 1-కి 0-2-0. వి.పి. చార్జి ప్రత్యేకం.
 ఈ గ్రంథాన్ని ముద్రాణముతో పుస్తకములో ముద్రాణమున చిహ్నమునకు లక్షణము
 వివరములను. పోటా చిత్రమునకు లక్షణము.
 అమృతాంజనం దీపా బొంబాయి ను క్రాసు.

ఆంధ్రపత్రిక

1923-వ సం. జూన్ నెల 12-వ తేది

మంగళవారము

ప్రాన్నదేశ ప్రాంతసంస్కారము

యూరపు రాజ్యముల సంగ్రామములందు ప్రాన్నదేశ మాదికాలమునుండియునే కేంద్రసాసముగ నున్నది. దృష్టిని రెండువేలేండ్లకు మరల్చి వను ప్రాన్నదేశం మహాసంగ్రామముల కన్నులకు బాహులు చూడును. పరాసులకును సాంగ్రామములకును గలిగిన మహాసంగ్రామములు భారతీయులకు సమితియు తెలిసియున్నవి. పరాసులకును జర్మనులకును గలిగిన యుద్ధముల కాద్యంతములు గనుపించవు. పరాసులు లూయి నెపోలియను కాలములం దాడిన నాటకమునే యిప్పుడును నాడుచున్నారు. జర్మనుల తొలమునకు పరాసుల తొలములమని చరిత్ర యనంతముఖములను బోధించుచున్నది. లూయి కాలమునందును నెపోలియను కాలమునందును పరాసుల బలము మితిమీరి, సంతోషమునకు మూలమైనపుడు బ్రిటిషురాజ్యమును నితర రాజ్యములును ప్రాన్నకు పరాధము గలుగజేసినవి. జర్మనులబలము మితిమీరినపుడు జర్మనులకు శృంగభంగము గలిగినది. యుద్ధానంతరము వచ్చేల్చుసంధియందు జర్మనులు తిరిగి లేచుటకు విలులేని విధమునను సంతోషములను మిత్రమండలి నిర్ణయించినది. మిత్రమండలికి గల కోపవిజయావేశములు దురాధ్యక్షములైన నియమములను నిర్ణయించుటకు దోడ్పడినవి. మరతులను నిర్ణయించుట యందు విల్సను లాయడుజాగ్జిగారులు పరాసుల దృష్టితోనే మరతులను నిర్ణయించిరి. జర్మనుల శక్తిని గాని భావిశాంతిని గాని మిత్రమండలి ప్రతినిధులు మోచింపలేదు. ఆ నిర్ణయములు పరాసులకష్టములను ప్రయోజనములను మాత్రమే సంభావించినవి. పరాసుల ప్రవర్తనము తిరిగి మహాసంగ్రామఫలములను సిద్ధముచేయుచున్నది. సంగ్రామవైరాగ్య మంతరించినది. జాతిసమితి స్థిర శాంతి నిర్జీవకళై నవి. పరాసుల ప్రయత్నములన్నియును దుస్తరమైన జర్మనుల సంహారమునకు వినియోగింపబడుచున్నవి. రెండు జాతులకును గల సహజమైన వైరము విపరీతకారమును దాల్చుచున్నది. ప్రపంచమునందు జర్మనులపట్ల సానుభూతి క్రమముగ వికసించుచున్నది. ఏడుకోట్ల జర్మనుల దుర్లక్ష శాంతికిని కల్యాణమునకును సాధనముగాదు. ఏర్పవంతమైన జర్మను జాతిని నిర్మూలముచేయుట యసాధ్యమని ఏర్పరహితమైన పరాసుజాతి గ్రహింపకుండుట మాతృహత్యకు మూలమగుచున్నది. క్రోధావేశము కన్నులకు పారలుగప్పి దుర్లక్షను గలుగజేయుచుండును. ఇప్పుడు పరాసు లవలంబించుచున్న రాజ్యాస్థితి బ్రిటిషు ప్రజలయందు వైరుధ్యమును గలిగించుచున్నది. కార్మిక సభ్యులు ప్రాన్నను మిత్రరాజ్యమునటులే యనుచితమని చెప్పుచున్నారు. ప్రధానమంత్రి హృదయమునందును నితరమంత్రుల హృదయమునందును ప్రాన్నునిదను గల విశ్వాసము పోవుచున్నది. ప్రాన్ను అవలంబించుచున్న రాజ్యాస్థితి భయసంభ్రమములను గలిగించుచున్నది. ధర్మోపదేశము తేయుట కేవలము సాహసించుట లేదు.

పరాసుపై న్యము బలవంతమై దుర్బేధ్యముగ నున్నది. యుద్ధానంతరమిది రాజ్యములు పై న్యములను తగ్గించినను ప్రాన్నపై న్యమును తగ్గించ లేదు. నిర్బంధపై నికశిక్షణము పూర్వమువలెనే గలదు. పై నికులందు 2,00,000 పై నికులు సారు రూరు ప్రాంతముల నాక్రమణమున కుపయోగింపబడుచున్నారు. ఆరులక్షలపై నికులు యుద్ధమునకు సిద్ధముగనున్నారు. ఫిరంగులు తుపాకులు టాంకులు ఒలియముగ నున్నవి. వైమానికులు 30,000 మంది 2,000 విమానములతో యుద్ధమునకు సిద్ధముగ నున్నారు. యుద్ధనౌకలను యథాప్రకారము నిర్మించుచున్నది. దేశాదాయమునందు విశేషభాగమును పై న్యసంరక్షణమునకును సంగ్రామ సాధనములకును వినియోగించుచున్నది. పోలండు యుగోస్లావియ జెకోస్లావియ రుమేనియ రాజ్యములకు 1,00,00,00,000 కోట్ల సవరణల నప్పుపెట్టి ఆ దేశముల పై న్యములను యుద్ధమునకు సిద్ధము చేయించుచున్నది. ఆ దేశములందును ఇతర దేశములందును పరాసుల శిక్షణముక్రిందను 10,00,000 పై నికులు యుద్ధమునకు సిద్ధముగనున్నారు. జనరలు ఘాతు వారముదినములకు పూర్వ మిపై న్యములను బరిశీలించి పై న్యములు మంచిస్థితియందున్నట్లులు తెలియజేసెను. జర్మనీ తలయెత్తుటకు విలులేని స్థితి యందున్నది. రుష్యా యురాలకమయముగ నున్నది. బెల్జియము ఇటలీ దేశములు ప్రాన్నుచేలిక్రింద నున్నవి. యూరపుఖండమునం దంతటను ప్రాన్ను మహాబలమును గలిగి యజేయముగ నున్నది. ప్రాన్ను యజలంబించుచున్న రాజ్యాస్థితియంతయును ప్రపంచమునందు భయసంభ్రమములను గలుగజేయుచున్నది. అంగ్లహృదయమునందు జర్మనులపట్ల క్రోధాగ్ని రగులుచున్నది. ప్రాన్ను యవలంబించుచున్న రాజ్యలెంతయును సంతోయములను గలుగజేయుచున్నది. ప్రాన్ను మొండి పట్టునుకట్టి నడుపుచున్న రాజ్యలెంతయు మిత్రభావమును బోగొట్టుచున్నది. ప్రాన్ను నవ్వపూరణ వ్యాజమునను నవలంబించుచున్న రాజ్యవిధానము బ్రిటిషుప్రజలయందు గలుగుచున్న సందియములను బలపరచుచున్నది.

యుద్ధమునందు బ్రిటిషురాజ్యము ప్రాన్ను జేశమునకు నాలుగురెట్లు వ్యయము చేసినది. బ్రిటిషు ద్వీపములందు వన్నులు కిక్కి రెట్లు వృద్ధి పొందినవి. ప్రాన్ను దేశమునందు మూడవవంతు మాత్రమే పన్ను హెచ్చినది. బ్రిటిషు ద్వీపముల ఋణమును ప్రాన్ను ఋణముకంటె హెచ్చినది. నవ్వ ప రి హా ర ము న కు గా ను నిర్ణయించిన 660,00,00,000 సవరణలందును ఖగమునకు మించిన మొత్తము ప్రాన్నునకు సంక్రమించుచున్నది. సంవత్సరమైన సామ్రాజ్యము నాక్రమించు కొని ఆ ప్రాంతమును ప్రాన్నుమయము చేయుచున్నది. ఆరంభమునందు నిర్ణయించిన మరతులకు భిన్నముగ ప్రాన్ను ప్రవర్తించుచు జర్మనులను దేశమునుండి వెడలుగొట్టుచున్నది. మాతృభూమి స్మరణము ద్రోహమైనది. భాష భావములు ప్రాన్ను దేశమున కనుకూలముగ మార్పబడుచున్నవి. వారి యాక్రమణమునందుండ గల 15 ఏండ్లలోను జర్మనుల నామరూపము లాప్రాంతమునందుండు కవకాశము లుండకుండునట్లులు పరాసులు చేయుచున్నారు. ఇటీవల నాక్రమించిన రూరుప్రాంతము నందును నీకథయే సాగుచున్నది. జర్మనులకు పరాసుపై నికుల ను ద్యోగస్థులను కన్నెత్తి చూచుట కవకాశములు లేవు. ఏడుగ మిలీకి కిడు మూడునో ఎవరికిని తెలియకు. ప్రజలు ప్రాణములను దిగబట్టుకొని తీవ్రించుచున్నారు. రాజద్రోహ విషయముల కాద్యంతములు లేవు. వచ్చేల్చుసంధిని

దలచుటయే నేరమైనపుడు ప్రజల స్థితిగతులను నూహించుటయెనను సాధ్యముగాదు. రూరుప్రాంత మంతయును పరాసుపై న్యాక్రంతమై జర్మనుజీవితము స్తంభించినది. దినదినమును జర్మను కంత పాశము బిగియుచున్నది. జర్మనులగర్వము నీట గలిసినది. పరాసులు నిరాయుధులైన జర్మనులను అమానుష కార్యములకు బాలుచేయుచున్నను జర్మను లవమానమును దిగమింగి యూరుకొనవలసినస్థితి గలిగినది. ఏవిధమైన ప్రతిఘట్టము గలిగినను జర్మనులకు బుద్ధివిశేషపుటకు మహాపై న్యములు సిద్ధముగ నున్నవి. ప్రజాహృదయమునందు క్రోధానలము ప్రజ్వలించుచున్నను సర్వాంగములు స్తంభితములై ప్రజలు నిర్విణ్ణులై పరితపించుచున్నారు. రూరుప్రకృషణము జర్మనుల సంచలనమున స్తంభింపజేసినది. పరిశ్రమ లాగినవి. వ్యాపారము నిలిచినది. జీవవాహినులు స్తంభితములై ప్రసరింపకున్నవి. క్రోధావేశపూరితమైన ప్రాన్ను హృదయమునందు దయాదాక్షిణ్యములు గలుగుట లేదు. నూరేండ్లకై నను ప్రతీకారము సంగ్రామమువలననే సాధ్యముగావలయునని హిందెప్పర్లు సేనాధ్యక్షుడు నమ్ముచున్నాడు. పరాసులప్రయత్నములు కేవలము నవ్వపరిహారణమునకే కాకను దేశాక్రమణమునకు వినియోగపడుచున్నవని ప్రపంచమునందంతటను సభిపాయ మేర్పడుచున్నది. ఈ యభిప్రాయము బ్రిటిషుప్రజలయందు క్రమముగ వ్యాపించుచు మిత్రత్వమును శిథిలము చేయుచున్నది. నవ్వపరిహారద్రవ్యము నిచ్చుటయందు జర్మనులు కృత్రిమముగ బ్రవర్తించినటు లారంభమునం దభిప్రాయ మేర్పడినను విపులు జర్మనులు నిర్ణయించిన నిర్ణయములు విచారయోగ్యము లని అమెరికాప్రజలును అంగ్లప్రజలును తలంచుచున్నారు. నవ్వపూరణమునకు గాను పరాసుల నిర్ణయముల నాలోచించుటకు బూర్వము జర్మనులువారవలంబించిన సాత్వికనిరోధమార్గ మావలయునని ప్రాన్ను కోరుచున్నది. సాత్విక నిరోధమునకు ప్రజలు బాధ్యులు గాని యధికారులు బాధ్యులు గారని జర్మను అధికారులు తెలిపెడి భావము పరాసులను మెప్పించజాలదు. నిరాయుధులై నిస్సహాయస్థితియందున్న జర్మనులు పరాసుల నిర్ణయముల కంగీకరించుట తప్పని పరిగ గన్పించుచున్నది. ససేమిరా యనుచున్న పరాసుల నిర్ణయములను నిరాకరించిన కొలదియును జర్మనుల కష్టములు హెచ్చుచున్నవి. జర్మనుల సాత్వికనిరోధమంత మొందినపుడు గ్రేటుబ్రిటనుతో సంప్రతించి నవ్వపరిహారవిధానమును నిర్ణయించుటకు ప్రాన్ను సమ్మతించునట్లులు తెలుపుచున్నది. జర్మను లేమిచేసినను ప్రాన్నుదేశము తన యాక్రమణమునం దున్న సారు రూరు ప్రాంతములను వదలి పెట్టుట యసంభవము. అయినను వ్యవహారము ముడిరిపోకమునుపే గ్రేటుబ్రిటను శాంతిసంరక్షణమునకు సకల ప్రయత్నములను జేయుట ధర్మము. నిన్నగూడిన మంత్రిసభ యందు మంత్రివర్గము కార్యవిధానమును నిర్ణయించినట్లులు తెలియుచున్నది. మంత్రివర్గము పరాసుల మార్గముతో నేరీభవించుట లేదనియును సాత్వికనిరోధము నావవంతపరకును జర్మను నిర్ణయములను మోచింకకుండుట యసంభవమని యును ప్రాన్ను పట్టుదలను విడువనపు డెవరిమార్గమును వారు చూచుకొనవలయుననియును నిర్ణయించినట్లులు అబ్జర్వరు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. బ్రిటిషురాజ్యాస్థితి లాల్మోహారమును ప్రపంచ శాంతిని గాపాడుటకు వారి యసమ్మతిని దృఢముగ రెలుపలయును, ఈ ధర్మము సాంగ్గప్రజలు

శ్రమముగ గనుగొనుచున్న విధమును వారెందు గలుగుచున్న మార్పు తెలుపుచున్నది. బ్రిటిషు గౌరవమును రక్షించుకొనుట కాంగ్ల శాసనసభలు క్రొత్తమార్గము నవలంబించి పరాసులను శాంతి మార్గమునను నడిపించుట ధర్మము. సంగ్రామ సంస్కారము నాశాధించుచున్న పరాసులకు సంగ్రామ ఫలమే తప్పక గలుగును. పరమానర్థములకు మూలముగానున్న నష్టపూరణ సమస్యను బ్రిటిషుమంత్రులు ధర్మమార్గమునను నిర్ణయించి ప్రాను మిత్రత్వమును జర్మను విశ్వాసమును గలిగి ప్రపంచశాంతిని గాపాడవలసిన బాధ్యతను గలిగి యున్నారు. బ్రిటిషుమంత్రులు స్వప్రయోజన సంరక్షణమునకు సయితము పరాసులకు హితోపదేశముచేసి వారిని ధర్మమార్గప్రవర్తకులను చేయుటకు బూనుకొనుటకును పరాసు రాజ్యాధికారుల మార్గము నవలంబించి ప్రపంచశాంతికి దోడ్పడుటకును భగవంతుడు ప్రేరేపించు గాక!

రాయలు కమిషను

పీలు ప్రభువు నిర్ణయించిన రాయలు కమిషను పేరు లిపును సంపూర్ణముగ బ్రకటింపబడినది. అందభ్యక్షుడు లీ ప్రభువుగాకను ఎనమండ్రుగురునభ్యులు గలరు. అందాంగ్లో హైందవులు నలువురును భౌతి యులునలువురునుగలరు. ఆంగ్లో హైందవ సంస్థలయందారితేరిన సర్ రెజిస్ట్రార్లు క్రాడకు విషయమై తెలియనివారుండరు. సర్ సిరిలు జాక్సను భౌతియులకు క్రొత్తవారు జేవిడుపెట్టిగారు పోలిసు శాఖోద్యోగమునందు పనిజేసినవారు. సర్ చిమనలాలు సితల్వాడు సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లాసాహేబు, రాయబహద్దురు పండిత హరికీషను కౌలు భూపేంద్రనాథ బాసుగారులు బ్రిటిషుపరిపాలన వాసనల సుఖము ననుభవించినవారు. పీలు ప్రభువు రాయలు కమిషనును సామాజ్యశాసన సభాభిప్రాయమును భారతీయ క్రొత్తాభిప్రాయమును నిర్ణయముచేయుచు నిర్ణయించినవిధము తెలిసియున్నది. భౌతియు డైమమునకు ప్రతిఘటనమును దెలిపెడిపక్షమువారి నియమమును జేసిరి. తదనుగుణ్యముగను సభ్యులను నియమించిరి. ఆంగ్లో హైందవోద్యోగుల ప్రయోజనములను సంరక్షించుట కీ విచారణసంఘ మేర్పడినవిషయము తెలిసియున్నది. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు స్వారితంత్రిమును వృద్ధిచేయకబోయినను పరిపాలనవ్యయమును వృద్ధిచేసినవి. పై డెన్మాము వర్గమున కిది తృప్తిని గలుగజేయలేదు. హిందూదేశము నాంగ్ల దృష్టితో జూచునపుడు విచారణసంఘములనిర్ణయములు న్యాయముగ గనుపించుచుండును. విచారణ సంఘదృష్టి రాజభోగములను గోరెడి యధికారుల మీదను ప్రసరించును. దక్షిణగ్రస్తులైన ప్రజల పట్లను ప్రసరించదు. విచారణసంఘములవలన గలిగెడి వ్యయమునకు దోడుగ నుద్యోగముల వ్యయమును విచారణసంఘము నిర్ణయించును. సంఘము నందు గల భారతసభ్యులు ప్రజలయందు విశ్వాసమును గలుగజేయజాలరు. అయినను తెలిసియున్న విషయమునందీ విచారణ యనవసరము.

బల్లెరియా పరివర్తనము

బల్లెరియా పరివర్తనము యూరపురాజ్యము లందు గల యశాంతిస్థితికి నిదర్శనముగ నున్నది. బల్లెరియామంత్రి స్టాంబు-స్కిగారికిని సైన్యమునకును ప్రతిఘటనము గలిగినది. మంత్రి వ్యవసాయ దారుల పక్షము నవలంబించుచు వారిపోషణమును గలిగియుండెను. సైన్యసంఘము మంత్రిని వ్యవ

సాయదారులను ప్రతిఘటించుచు క్రొత్త ప్రభుత్వమును స్థాపించినది. సైన్యమంతయును క్రొత్త పక్షమునకు సానుభూతిని జూపుచున్నది. దేశమునందంతటను సైనిక పరిపాలనము ప్రకటింపబడినది. రక్తపాతము కొంత గలిగినను సైన్యపాలనము వ్యాప్తిమును బొందుచున్నది. ఈ క్రొత్త ప్రభుత్వము ప్రజాస్వామ్యత్వధర్మమును సంరక్షించుటకు బ్రతిజ్ఞ చేసినది. అధికారమును క్రొత్తగ గోరెడి వారందరును స్వంతప్రయోజకత్వమును బ్రకటించుకొనుట సహజమై యున్నది. వ్యవసాయదారుల పక్షమునకు జెందిన స్టాంబులిస్కి స్థితిగతులు తెలిసిన గాని బల్లెరియా భావిపరిణామము నిర్ణయము గాదు. యూరపురాజ్యముల పరివర్తన స్థితికి బల్లెరియా పరివర్తనము లక్ష్యముగ నున్నది.

గాంధీమహాత్ముని యారోగ్యము

మహాత్ముని కిప్పుడు కొంత యారోగ్యము గలిగినట్లులు తెలియుచున్నది. దేహమునకు కొంత బలము గలిగినది. పనిజేయుట కుత్సాహము గలిగినది. ప్రతిదినము మూడునాలుగు గంటలు నూలును వడుకుటకును పిండిని విసరుటకును వినియోగించుచుండును. ఇప్పుడు చేయుచున్న వైద్యము కొంత ప్రయోజనమును గలుగజేసినది. ఎంతకాలము నిర్బంధము ననుభవించవలయునో దేవునకేలుక! దేశమునందు జాతి మత భేదములేకను నటరాజనగారు మొదలగువారు మహాత్ముని విడుదలకై చేయుచున్న ప్రయత్నము సత్వరముగ సఫలమగుటకు దైవము తోడ్పడునని నమ్ముచున్నాము.

నియోజన నియమములు

ఎన్నికలకు సంబంధించిన నియమములందు గలించిన యెన్నికలయందు గలిగిన యనుభవమును బట్టి కొన్ని మార్పులను ప్రభుత్వము చేయుచున్నది. నియమములందేమియును మార్పులులేవు. కార్య విభానమునందమాత్రము మార్పులు గలవు. ఏ మార్పులను జేసినను దేశ సేవకులకు కారాగృహ వాసము గలుగజేసిన ప్రతిబంధకము నిలిచియేయుండును. శాసనసభల నాసించెడి స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు వారియనుచరుల కేమిసాధనమును జూపుదురో చూడవలసియున్నది. స్వరాజ్యపక్ష మారంభముననే ప్రతిష్టంభమునకు బూనుకొనవలయు నేమో?

హాల్వేలు స్వరణచిహ్నము

కలకత్తాయందు గల హాల్వేలు స్వరణచిహ్నమును జెరువుటకు పెద్దనుత్తిని బట్టుకుని జెయిన వాలంటియరు సమీపించుచుండగను పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. అనంతరము ఖిలాఫతు వలంటియరులు విడుదలను శాంతముగ సంచారముచేసిరి. లాఠెన్సు స్వరణచిహ్నమువలె నిదియును గొంత యుద్రేకమునకు గారణము గావచ్చును. ఈ కార్యము లన్నియును యువజన హృదయము నావరించిన స్వారితంత్రిభిమానమునకు నిదర్శనములైనను అధికారులు నిర్బంధములందే శరణ్యమును గనుగొనుచుండురు.

యువరాజు సన్మాన నిధి

వైదిక తాలూకు 50 వేల రూపాయల విగ్రహము. దానిమీద యోచితవచ్చు 3 వేల రూపాయల కట్టితో యువరాజు పేరిట సింధు ఇంజనీరింగు విశ్వవిద్యాలయ సామ్రాజ్యమున నెక్కడైనను సర్వ ఇంజనీరింగువిద్యనభ్యసించుటకు విశ్వవిద్యాలయము లొనగలుటకు నిశ్చయింపబడినది.

లండనునుండి కలకత్తాకు బయలుదేరి "మైదాన్" అను బ్రిటిషువాగి పోర్టునాడనున్న ఒకగుట్టకు తిరి భూమి వ్యయము నాక యునికొనుటకు అంతరిజాతీయరూప రక్షించుట.

స్వరాజ్యపతాక సంరక్షణము

నాగపూరులో సత్సాగ్రహము
10 వ తేదీని మధ్యనకు, 11 వ తేదీని 6 గురువ ఆరెన్లు చేయబడినది. 10 వ తేదీని ఆరెన్లు చేయబడినవారికి 11 వ తేదీని చెడి అది నెలలు కలిసికొనియును చెయ్యి నెల నిడివైనను చేయబడినది. కిరణంబుడు, హరిబల్లా, అబ్దుల్ హిసారు, అబ్దుల్ ఖాదరుహిద్దర్, గమూనిలేత్, పేతురిజుమేత్ అన్వారు, హితీరాం బుకారాం గార్లు క్షమాపణకోరి. (ఆ. ప్రెస్.)

నాయకుల సంచారము
హాలానా అజదుసోధి, క్రీస్తుతి మధ్యరాత్రునా ఖాఖూరు లక్ష్మణసింగుగార్లు జబ్బూపూరునుండి కి వ తేదీ రాత్రికి బాలాఘాటువచ్చిరి. షహీరాం సభలో వారంద రుభక్త సింధిరి. జవహర్లాలుముఖ్యము ఆత్మశాంతిగా రాసభలో 100 రూపాయల నిచ్చెను. పిమ్మట వాంతులు పెయ్యిగ్రామ మునకు వెళ్లిరి. అచట బహిరంగ సభ జరిగినది. 5000 మంది వచ్చిరి. రాజకీయములందు కాలగెను ఖిలాఫతు సంఘముల కట్టిభేదమును లేదుగాన మనా మృత్యులు ల. దరనుగూడ సహాయము చేయవలెనని హాలానా అజదుసోధిగా రాసభలో నుడివిరి

మహాత్ముని శిక్షోదినము
జూన్ నెల 18 వ తేదీని నాగపూరులో సత్సాగ్రహ మొనరించుటకు ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునకు 6 గురు వలంటియరుల మించకుండ యితర రాష్ట్రములవారి సహాయముగూడ సంగీతించెదమన గాన నిదరకు సహాయము చేసిన మని వ్రాసిన రాష్ట్రములవారిందరును చెరి ఆర్థిక వలంటియరులను పంపగోరెదము. ప్రముఖులగు 24 గురు సత్సాగ్రహ కైదీలను నాగపూరు జైలునానుండి కి వ తేదీ రాత్రి ఎటకో తీసికొని పోయిరి. నాగపూరు అని కాంగ్రెసు ప్రయతన కాభివార (కలకత్తా).

కర్నూలు జైల్లాకాం గ్రెసు సంఘము

మరల నేర్పరుప నిశ్చయించుట
కర్నూలులో ఆంధ్రరత్న దుర్గిల గోపాలకృష్ణయ్య గారు ఆధ్వర్యమున మండల కాంగ్రెసు సంఘమును మరల నేర్పరుపుడని బోధింపగా జటుల మరల యానెల 20 వ తేదీనా గానసంఘము నేర్పరుచుటకు యానెల 10 వ తేదీని నిశ్చయించెను. అందులకు ప్రత్యేకముగా యానెల 17 వ తేదీని ఉత్తము 7 గంటలకు ద్రోణాచలమున సభజరుగునగాన తాలూకాభిర్లా కాంగ్రెసుసంఘముల వారాసభకు ప్రతినిధులను పంపగోరెదనని కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి సంద్యాలనుండి నేడు తెలిపెను. (కింతివార్త)

భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ తీర్మానము

మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు గూడ తీరస్కరించిరి

"భాంబాయిలో జరిగిన స్థాయిసంఘసభలో మహాధాన తీర్మానము నామోదించుట అగమ్యము. అధికారపూర్వకముగాన యా విషయమును పరిష్కరించుట కరపరకాంగ్రెసు మహాసభను జరుపరలెను" అను తీర్మానమును చూపు మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభలో చాల తీవ్రమును చర్చ జరిగినది. 64 గురు అనుకూలముగా 48 మంది (తీవ్రముగాను 6టుల నిచ్చిరి. తీర్మాన నామోదించబడినది.

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుల
కాకినాడలో జరుగు భారత కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షులకు మహాత్ముదాత్తి, కెల్కరు, సోదరి, రాజగోపాలాచారి, జేతపాండిగార్లపేర్లను నూదించిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

మితవాద సమావేశము
పునహలో కి వ మితవాద మహాసభను జరుపుటకు అహ్మదసంఘము నేర్పరిచిరి. సర్ మార్క్స్ టి కాడి యాగా రాహ్యసంఘాధ్యక్షులుగా కెమ్మకొనబడిరి. ఉత్సాహము కట్టికీలు విషయమై ఇంగ్లాండులో అంతోకన కరువులకై 500 స్వపూరిని రమకరినిధిగ నుండుటకు నిశ్చయించిరి. కి వ తేదీని లాంబులులో నిదోర్నాటు క్రితకరువుసభ.

విదేశ వార్తలు

వల్లికు నర్సిసు కమిషను

కర్ణాటక నియోజకము

లండను, జూన్ 10:— భారత ప్రభుత్వవ్యవస్థాపక కమిషను లండను నుండి విచారించుటకు నియమించబడిన కర్ణాటక నియోజకమున కర్ణాటక ప్రభుత్వము భారత కార్యాలయమునకు ప్రకటించిరి. శ్రీశ్రీ భక్తు (అధ్యక్షుడు) కర్ రజనాల్లా కౌడకు, కర్ సిరియ బాగ్గు ను, కర్ చిన్నా లాల్ నెటల్కాడు, కర్ మహమ్మదు హాబీబుల్లా, రామబహదర హరిమనకాల్, దేవిదువైటి, భూపేంద్ర నాథ్ బాను, కర్ నాల్లా మహమ్మదు గార్లు వై సంఘమున కర్ణాటక నియోజక బడిరి. భారతదేశమునండి రావలసిన పథ్యము ఇచ్చటకు తేరిన తోడనే సంఘమువారు కనిని ప్రారంభించెదరు.

[శ్రీశ్రీభక్తువిద్యరత్న పార్లమెంటు విమానదశసంఘమున అధ్యక్షుడు. (1910-14) 1912 లో నైటులైఫ్ (ట్రాఫిక్) చట్టమును పార్లమెంటునందు ప్రవేశపెట్టెను. (1916లో) లాల్లుకు బార్ని సంగ్రామ కార్యదర్శి నన్నప్పకు అంతరంగిక కార్యదర్శిగ నుండెను.

కర్. రజనాల్లా కౌడకు క. సి. ఎన్. వి. ఇదిగరకు (1917-22) బర్మా రెస్టి నెంటు గవర్నరు. ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు కౌన్సిలుందు సభ్యుడు. మధ్యరాష్ట్రములందు సామాన్య యాదోగములనుండి కమిషనుగా బిపుకమిషన రయ్యెను. తరువాత రాజకర్తవిధి కార్యనిర్వాహకవర్గమున కేరీ యాంగసభ్యుడుగ నుండెను. తరువాత బర్మా రెస్టి నెంటు గవర్నరు రయ్యెను.

కర్ సిరియ బాగ్గును, క. సి. ఇ. ఎం. ఎ. ఈతడు గొప్ప గ్రంథకర్త, విద్యా ప్రచారకుడు. చాల కవిటీలలో సభ్యత్వము వహించెను.

కర్ చిన్నా లాల్ నెటల్కాడుగారు బొంబయి గవర్నరు కార్యనిర్వాహక సభయందు సభ్యుడు. ఇదిగరకు బొంబయి హైకోర్టుందు చారిత్రకము యుక్తుడు.

కర్ మహమ్మదు హాబీబుల్లా సాహెబు బహదూరు ప్రస్తుతము మద్రాసు గవర్నరు కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు రెవెన్యూకామిషనరు. పురాతన కర్ణాటకకుటుంబమునకు చెందిన వాడు. కెల్లూరుపురపాలకసంఘముందు కొంతకాల మధ్యక్షుడు.

రా. బి. కండిర హరిమనకాల్ ఎం. ఎ. సి. ఎన్. వి. ఇ. 1920 నవంబరు నుండియు జలంబరు డిసెంబరునందు కమిషనరుగ నియమించబడెను.

దేవిదువైటి సి. వి. ఇ. సి. వి. ఇ. బి. వి. ఇ. ఈతడుపోలీసు కామిషనరు. (1912-14) లో అడివనలు పోలీసు మాజరిం పెండెంటు. 1915 నుండియు సీతడు కేరీయాంగ కామిషనరుండెను. భూపేంద్రనాథ్ బానుగారు ప్రస్తుతము కలకత్తా విశ్వ విద్యాలయమున వైసుచాన్సలరుగ నున్నాడు. ఇదిగరకు లండను నందు భారత కార్యదర్శిసభయందు సభ్యుడు. కలకత్తాలో నుప్ర సిద్ధుడుగ పేర్కొని.

బల్గేరియాను విప్లవము

ప్రభుత్వము కూలద్రోయుట

నూతన ప్రభుత్వ మేర్పడుట

సోఫియా, జూన్ 9:— ఈ యుద్ధయుగ మూడుగంటలకు రిజర్వములిటి అధికారులు స్థాయి సైనికదళముల సహాయముతో ప్రభుత్వమును కూలద్రోసిరి. ప్రాతమధ్యాయమునందు సర్వము తేలుబడిరి. ఇంతవరకు మంత్రివర్గమునకు ప్రతిపక్షముగ నున్న వక్తులవారిసందర్శన - కమ్యూనిస్టులు, దళ్ళ - గలసి నూతన మంత్రివర్గము నేర్పాటు చేసిరి. రాష్ట్రీయకటాలమును విప్లవ తిమనకు సహాయ మొనర్చుచున్నది. సోఫియానుండును, బల్గేరియా యుద్ధంతులను కాంతిపరిస్థితులు సాగుచుండెను.

ఇతర వివరములు

బుఖారెస్టు, జూన్ 9:—బల్గేరియాను సైనికోద్యోగులును పార్లమెంటు సందలి ప్రతిపక్షమువారును కలసి ప్రజల యొక్కయును సామాన్యము వహించి పార్లమెంటు భవనమునకు జనియట్టడిని ఆచ్యుట గల మంత్రులను ప్రతిఘటన వంద ని అడ్డుకట్టెరి. కొందరు మంత్రులు వారి గృహముల వద్ద

సర్దు చేసిరి. ఈయింను సోఫియానుండి రైలుబండ్లు వెళ్లలేదు. సరిహద్దుప్రాంతములన్నియు మూసియుంచబడెను. ప్రస్తుతవిప్లవమున సైనికములకు రక్షణకావలసిన జరుగలేదు. విప్లవసంఘము వారు, ప్రాతకర్తామ (తిరుగు ప్రాంబులిసిగిగారివై చూపిరి కొనుచున్నాడు. సైనికమువారి సదువువా రెక్కువగానియందు టతడు! మంత్రుల ఎంబరి సర్దుకేయవలసినదిని యుక్తుల సోసిరి.

నూతన మంత్రివర్గము

సైనిక శాసనమును ప్రకటించుట

సోఫియా, జూన్ 10:— సోఫియా విశ్వవిద్యాలయమునకు కర్ రజనాల్లా మెరెటిపుగాని సీలని, మంత్రివర్గము నేర్పాటు చేయవలసినదని కోరెనని కొన్ని వార్తలు వెలుపుచున్నవి. మెరెటిపుగారు సైనిక శాసనమును ప్రకటించెను.

సోఫియా, జూన్ 10:—నూతనమంత్రివర్గ మేర్పడుట బడెను. ప్రాధేసరు ఇంతాపుగారు ప్రధానమంత్రిగ నియమించబడెను. విశేషాంగమంత్ర సంగ్రామమంత్ర ప్రభువులనుగూడ వీరే జూచుచుండురు.

విప్లవకారణములు

సోఫియా, జూన్ 10:—కార్యకర్తలములను ప్రభుత్వమువారు నిర్లక్ష్యమునకును చేసి యుక్తు క. హ. ర. ములందు హృద్యమునే ప్రధానమంత్రిగా పరిశీలించుచుండుటచేతను ప్రభుత్వము కూలద్రోయబడె నని నూతన అధికారులు ప్రకటించిరి.

నూతన ప్రభుత్వవిధానము

నూతన ప్రభుత్వమువారు ప్రజాస్వామ్యసూత్రములకు వక్తుకుండ ప్రకటించెదరనియు, కేరీమునందు కాంతి సంస్కృతులను, అభివృద్ధిచేయుటకును అంతర్జాతీయ భాగ్యతలను నిర్వర్తించుటకును, ఇరుగుపొరుగు రాష్ట్రములతో మైత్రిని పెంపొందించుటకును ప్రయత్నించెదరని ప్రకటించెను. సరిపడరతులు నిర్వహించుట గౌరవప్రదమని వెలువబడెను.

ప్రధానమంత్రి నిధి

లండను, జూన్ 10:—సోఫియానుండులి విప్లవవార్తలక నిక్కముగనిచ్చుట తేరి ఆశ్చర్యమును గలిగించెను. ఇచ్చటికి ప్రేమము అధికారులు గూడ ప్రభుత్వమున విప్లవవార్తలను సమ్మతాలక నిశించిరి. ఆకవారములకు పూర్వముజరిగిన ఎన్నికలందు, స్థాయి తిన్నగారి పక్షమునా రక్తధిగ సంఖ్యాకులుగ విజయమునుటచే వారనిని ప్రభుత్వమునుగడంబుట అసంభవమని వారెంచి. మొత్తము 245 సభ్యులనుగూడలో గత ఎన్నికలందు స్థాంబులిస్కీగారి పక్షమువారు 212 గురు విజయముందిరి. స్థాంబులిస్కీగారు సామాన్య రైతుయొక్క పుత్రుడు. కార్లరక్త్యములనుండి ప్రధాన మంత్రిగ నుండెను. ఈతని రాజకీయజీవిత మొన్ని మోసాదులతో నిండియుండెను. గతసంగ్రామమున జర్మనీతో గలియుటకు ఈతడు గట్టి ప్రాతిపక్ష్యమును గవ్వకుటచే మరణికి విధింపబడెను. వీరితమువారు, తమప్రస్తుతకావలయు నూరక అంగీకరించువారు గారు.

ప్రధానమంత్రి ప్రజలను ప్రేరేపించుచుండుట

స్థాంబులిస్కీగారు ఆరెస్టు చేయబడిన మంత్రులతోలేను విప్లవము సంభవించిప్పుడతడు కేరీమున సైనికప్రాంతములలో నుండెను. సామాన్య వ్యవసాయకులను ప్రోత్సహించి సోఫియా వై దండెత్తుట్టి దోసయ్యచున్నాడు.

బల్గేరియాలో పోరాటము

బల్గేరియానుండు కేరీ ప్రదేశములలో పోరాటములు సాగెనని బల్గేరియవార్త వెలుపుచున్నది. సోఫియా యుండు చాలమంది ప్రజలు హతలైరి. చాలమందికి గాయములుగలిగెను.

బల్గేరియా శాసనసభ రద్దుచేయబడెననియు, ఆరెస్టుచేయబడిన మంత్రులు కడలివేయబడినని సోఫియావార్త వెలుపుచున్నది. సోఫియా యందు పోరాటములో మరణించినట్టియు గాయపడినట్టియు రిజర్వ పోలీసుల సంఖ్య 80 వరకుండునని ప్రకటించబడెను.

ప్రధానమంత్రియగు స్థాంబులిస్కీగారిని పట్టుకొనుటకు నూతన ప్రభుత్వమువారు గొప్పప్రయత్నము లానన్వి వెలికించుచున్నాడు.

బల్గేరియానుండు చార్లెమండు నగరమున ఇరువురు వాడొకడు మందు సైనికోద్యోగము బహిరంగ విధిలో కుహాగిగుండుచే యుండుటెరి.

నష్టపరిహారము

పాయింకేడుగారి లేఖ

[విటను తనవిధానమును మార్చుకొనునా?

లండను, జూన్ 10:—నష్టపరిహార వ్యక్తిపత్యము చర్చించుటకు గాను, విటిము మంత్రులగము లేపు సమావేశమగును.

ఈ సందర్భమున “అప్లస్” పత్రిక లాజకీయ విలేఖకు పిలువెలిపెను:—

[ప్రాంతతో విలేఖించి చర్చదీసికొను నభిప్రాయముతో జర్మను సోషలు చర్చింపవలెనా! అట్టి యభిప్రాయమును మాత్రమే ప్రధానమైనదియనుగ పరిగణింపబడ వైసోషలు చర్చింపవలెనా యనునదియే ప్రస్తుతక్షత్తి జర్మనీ సాత్వికనిరోధమును వదిలివే దప్పు జర్మను మాదవలన విచారింపవలెన విచారింపవలన వాదనలు విటిమునా రెంతమాత్రమును అంగీకరింపరు. పరామనా రీతబును విడదాదని యెడల (విజయమును ప్రాంతు వత్తును. ప్రస్తుతము గల సంబంధములకు భంగముగలుగుట తప్పదు. పరామనా తమ విధానమును మార్చుకొని యెడల (విటిమువారు తమ విధానమును సంపూర్ణము గ మార్చుకొని నూతనవిధానము నేర్పరుచుకొనెదరు.

పాయింకేడు లేఖ

పారిసు, జూన్ 10:— మిత్రమండలివారు జర్మనీగ సగు ప్రస్తుతతరమునందు జర్మనుప్రభుత్వమువారు తమ ప్రస్తుత రింగబాటుచర్యలను కట్టి పెట్టవలెనని మాత్రమే గోరునెడల, మిత్రమండలిగలసి యొసగు ప్రస్తుతతరమున కరాను ప్రభుత్వము వారుగూడ సంతకమొనర్చెదరని పాయింకేడుగారు (విటిము విశేషాంగ కార్యాలయమువారికి వెలిపెను. జర్మనీ మరలను నిర్వర్తించునెడల పరామనప్రభుత్వమువారు, జనవరి నెలలోని పరామమెరొరాండమునందలి మరతుల ననుసరించి నష్టపరిహారసమస్యను పరిష్కరించుటను గురించి మిత్రమండలితోగలసి చర్చించుట కంగీకరింతురు.

రాబోవు బొంబయి గవర్నరు

లండను:—ప్రస్తుత బొంబయిగవర్నరుగ కర్. బార్ని లాల్లుడుగారి అంతరము విశ్వాసీకర్త వాస్తామున నియమించబడునని “సండేవిట్సు” వెలుపుచున్నది.

వైనాయందు విషమ నిధి

అధ్యక్షుని తొలగించు యత్నములు

పేకింగు, జూన్ 10:— వైనా ప్రజాస్వామ్యమున ప్రస్తుత మధ్యక్షుడగు లియాంగుహాంగు గారిని తొలగించి ట్స్కీగనుగారిని నియమించుటకుగా సోషాల్స్టక్ విప్లవయొనర్చుట కొనర్చుటకు యత్నములవలన గొప్ప కేష్మనీతి సంభవించుచున్నది.

ఈయందలమున పోలీసు కెండార్మరీ సమ్మెకట్టిరి. ఆందుచే వీధులందు పెట్రోలుపాల్లీ లేనియును లేవు. జీరిములసొంగక పోవుటచే నీసమ్మె ప్రారంభించబడినదను కారణమును వెలుపుచున్నాడు. కాని దీనికి రాజకీయపక్షాగతము కావలసిన యు ఈవిధముగ సామాన్య కాంతిరక్షణకు చిహ్నిట్టాలములను దెప్పించు నట్లొనర్చి అధ్యక్షునితో బగియట కట్టొన్పువడెనని వెలిపెను.

కెండార్మరీకి జగమాసము వేతనముల సోసిగి. తరువాత తిరిగినిలో ప్రవేశించిరి. మంత్రివర్గ కేష్మనీతియందు మార్పులేకు కాని విప్లవశిష్టములు మాత్రము కొంచెముకగ్గును.

గ్రీకు మిత్రాధికారిని కొట్టుట

కాంస్టాంటినోపిల్, జూన్ 10:—గలటాయందు గ్రీకు జర్మిలో పోట్రియాగ్గా, దేమియానను ఆనువారిని సైనికము బహిరంగ ప్రయత్నములైరుక్తును జరుపుచుండగా కొందరు పోకిరీలు నుమియానమును పోట్రియాగ్గాను కొట్టిరి. టర్కిము పోలీసులు జూచుచు నురకుండిరి. దేమియానను, (విటిము యూనిఫారమునన్ను బడెనని కొట్టగా, కాంతిని గాపాడుట కచ్చటకు సంబంధించి విటిము వైపున లాకెనె నరెట్టుకేసిరి. కాని తుపక్కుపోలీసులు ఆపనిని విడిచియొని దీసికొనిపోయిరి.

దేమియాననును పదుడు పకవరపరలసినదని తెవలలు సో షాల్స్టక్ మార్గముగాను కొట్టిరి.

సమగ్ర చరిత్రమును దివ్యములైనవిగా చేసి, శ్రీరామ
విలాసభావము మృగామయమునొచ్చి, ఈనాటకు సమాజమునాడు
రోషవార నాటకము ప్రదర్శించుటలో మిక్కిలి సమర్థులని
పేరుపడెనీరి. వీరు ప్రభువునకు రోషవార నాటకమును ప్రదర్శ
నించెదమని ఒకటించిరి. ఈపుర మహమ్మదీయు లందునుజేరి
ఈ నాటకమునుటకు కభ్యంతర పెట్టిరి. ఈ కథనాడు ఈపుర
మహమ్మదీయుల కొరికప్రకారము ఈకథదర్శనము నానివేరి
6 వ తేదీ 'అనసూయ' యను నాటకమును ప్రదర్శించిరి. రో
షవార నాటకమును చదివినవారి కీనాటక ప్రదర్శనకు మహమ్మ
దీయు లేల అభ్యంతర పెట్టిరి దెలియదు. ఇందు మహమ్మ
దీయుల కనసూయకమై విషయము లేమియు లేదు. రోష
వార పాత్రచాల గుభీణముగా నున్నది. శివాజీయేలేల అమె
యల నిర్మితములు చేయి, అమెయొక్క ప్రైవ్యసాహసము
నిష్కల్మషములు పవిత్ర జీవితము ఈ నాటకముందు చిత్రించ
బడినవి. ఈపురనాడు లక్షకుల రాకుమిలగు సభనాని కం
టకమును ప్రదర్శించుటని కోరిరి. అంతట ఈదేల 8 వ తేదీన
ఈ నాటకము జర్వోరియను మారుపేరుతో ప్రదర్శింపబడెను.
వికాలములు చింతానాటి నాటక కాలయంతయు ప్రదర్శించు
నించెను. ఈనాటక ప్రదర్శనము చూచి ఆనందించిన వానిలోను
సామాన్యముగా మహా ఆధ్రవాటక సమాజములలో జేరినవారు
వీర ప్రదర్శనములో పాత్రధారు లందరును పొనుగా నుగిసెను
సావగల వారై ను, సగిసెనుట ప్రధానస్థానములుక, య
చ్చానినెను, ప్రాత్రాచిన్యమునకును ఎక్కువ ప్రాధాన్య
మియ్యబడెను. ఈ ప్రదర్శనలలో అందరునుమాడె చారిగారి పా
త్రలను ప్రశంసించుగా నిర్మించిరి. పాత్రల వేడుకులను
తయారు చేయుటలో కూడ చాక చ కర్తవ్యమును గను
తుంటి. శివాజీయొక్కవేడుకు నివర్తకగారి సమయాలోపరి ను
న్నది. రోషవారయొక్కవేడుకు 17 వ శతాబ్దములో మహా

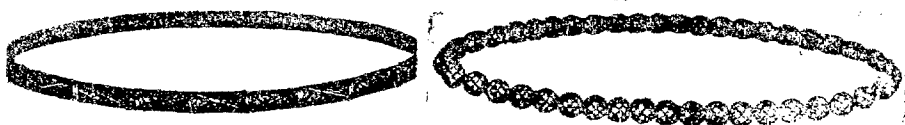
ప్రేమపాత్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పాఠశాల, ను:కూకట్.

THE

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య సభ

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య సభ

మిక్కిలి తక్కువ ధరలు బంగారు గట్టిగాజులు

నెం 105

నెం 108

6 అంగుళాలు కొలత గలది ఒక 1 కి ధర రూ. 24 తిరిగి యిచ్చునది రూ. 18

ముఖ్యగమనింపు:—చూడక కొనిన ఏ వస్తువునైనా మనకి కావలసిన వస్త్ర లేదా వస్తువునైనా (వస్త్రము కావనియినది) మనకి వస్త్రముగా మార్చి ఇచ్చుటకు ఉచితముగా పంపబడును.

చెలిఫోను
నెం 1048

హిరాలాల్ మోతీలాల్

{ 126, సామలూరు రోడ్, మద్రాసు.

భృంగములకలైలు

డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీనాథుని బి. ఏ. ఎం. బి. అండ్ సి. ఎం. గారి పోషణక్రింద,

మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన జీవధములకు ప్రసిద్ధికొన్న ఆంధ్రా ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి లిమిటెడ్ వారి వలన తయారుచేయబడినది.

ఆయుర్వేదము

తలనొప్పి, నేత్రవ్యాధులు, మెదడు పరిశ్రమ, అమితముగా పనిచేయునట్టివారు, మున్నగువారికి చాలమంచిది అభ్యంగమునకు, సాధారణముగా ప్రతిరోజు తలకు తక్కువ ఉపయోగించుట మంచిది.

ఈదిగువ స్థలములందు క్రయమునకు దొరకును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి లిమిటెడ్ 185, మాంటు రోడ్ మద్రాసు.

మరియు అన్ని ఏజెన్సీలవద్దను, ప్రాంతీయ దొరకును కావలసినవారికి కేటలాగు వుచితముగా పంపబడును.

4 అవున్సుల బుడ్డి వెల రూ 1-0-0. ఒక పౌండు రూ 3-0-0.

వీజింట్లు నమ్మకముగా పనిచేయువారలు కావలయును. వివరములు తెలిచినామాకు వ్రాసి పొందవచ్చును.

వివిధమైన వ్యాధికినను సలహాకొరకు వ్రాసినచో తగుశ్రద్ధతో అలోచించి జవాబు పంపబడును.

మెసర్స్: డా.డా. అంబు కో, పోల్ ఏజెంట్లు, నెం 160, చైనాబజారురోడ్, 2. 43. మదరాసు.

మెసర్స్: ఆర్.ఎన్. ఆంధుకో, ఏజెంట్లు, నెం. 174, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య సభ

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (హా. పత్మినా)

రాయణకాశ్రీ, విరచితము

హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు

కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)

హిందీ మొదటివాచకము డిటా ... 0 6 0

ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆశ్వాసపంఠాధ్యక్ష

అధ్యక్షకోసన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినవి

శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ. శ్రీధర్మహాధిని నాటకము 0 4 0

ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)

శబ్దకామిని (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది) ... 1 4 0

వైద్యవత్సవభాగ్యము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట

గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును శేషట్టిన పాకకుల కొకపద్య

మేని వదల మది జనింపదు

శ్రీ గురుభాషామృతము అను వేదసారగ్రంథము శక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. 0 4 0

హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్లు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి వెల 0-0-0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య సభ, 7, తంబుకెప్పివిధి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య సభ

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రూ.	ప.
1. శ్రీధర్మసాయనము మూలము అచ్చినముద్ర	...	1-4
2. కల్పవృక్షము భామపుత్రికి	...	1-4
3. జ్యోతిష బృహదములకు సీసా 1-8	...	0-12
4. ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య సభ	...	0-10
5. మాంజులకు తెలము దర్శి 1-8	...	0-12
6. తామరలైలు; తామర, తీటు	...	0-8
7. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8	...	0-8
8. కలరా మూలము. వాంతిభేదము	...	0-8
9. దంతికులనారి, పండ్లపాటుకు	...	0-8
10. కల్పవృక్షము, చెవిపాటుకు	...	0-8
11. కల్పవృక్షము, కల్పవృక్షము దర్శి 1-8	...	0-8
12. కల్పవృక్షము, కల్పవృక్షము	...	0-8
13. కేటకు మందు సీసా 1-8	...	0-8
14. కల్పవృక్షము, దర్శి 1-8	...	0-8
15. దంతికులనారి, పండ్లపాటుకు	...	0-8
16. కల్పవృక్షము, కల్పవృక్షము	...	1-2
17. కల్పవృక్షము, కల్పవృక్షము	...	1-0
18. కల్పవృక్షము, కల్పవృక్షము	...	0-8
19. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
20. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
21. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
22. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
23. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
24. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
25. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
26. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
27. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
28. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
29. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
30. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
31. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
32. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
33. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
34. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
35. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
36. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
37. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
38. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
39. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
40. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
41. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12
42. మోహినితెలము, మోహినితెలము	...	0-12